

1

Private sundhedsforsikringer

Forbrugersamfund vs. medborgerskab

v. Ph.d.-stipendiat

Thomas Engel Dejgaard

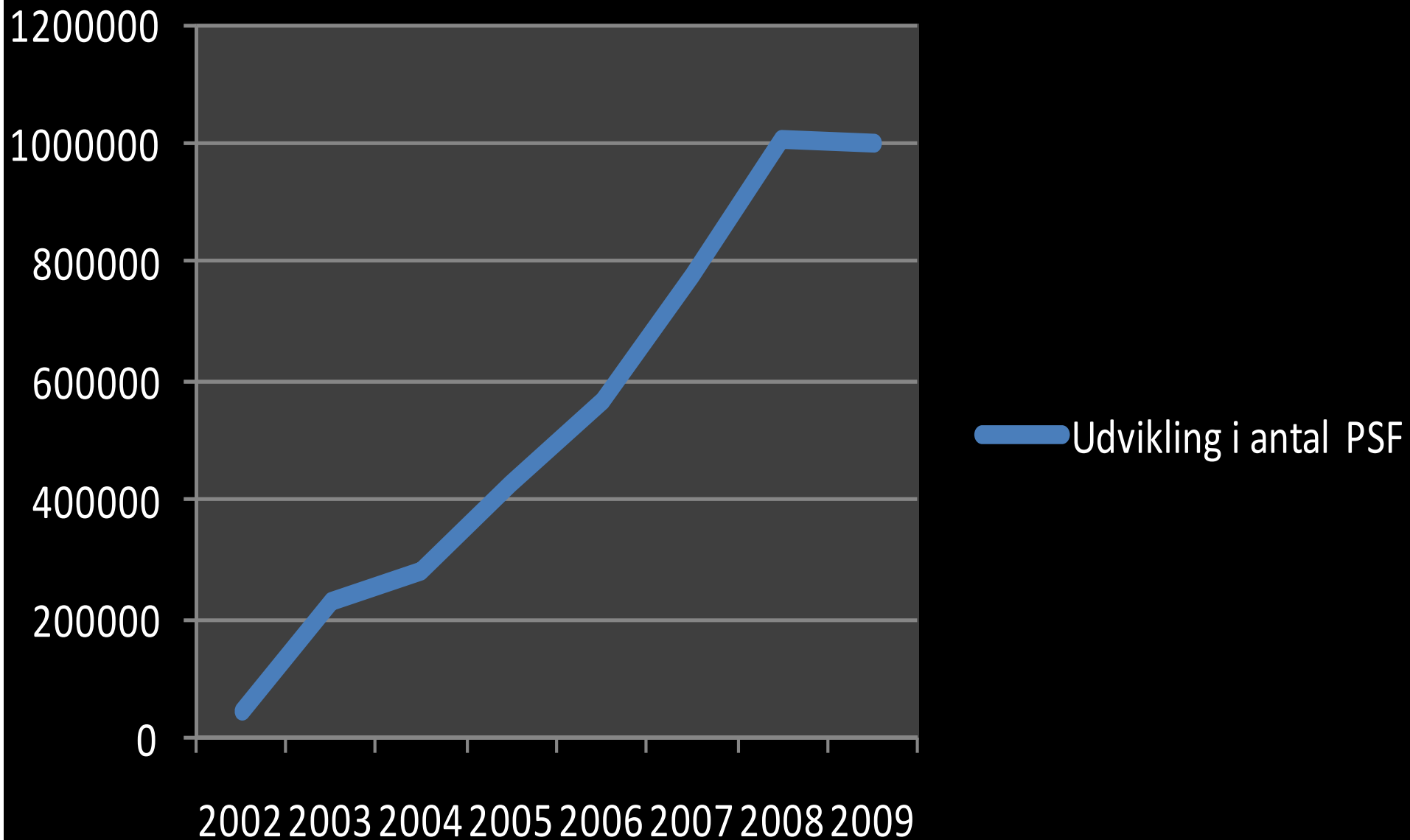

Omfang og udvikling

- Hvad er sundhedsforsikringer?
 - Tre typer: **Behandlings-**, brugerbetalings- og kritisk sygdoms-forsikring
- Før 2002 kun ganske få behandlingsforsikringer
 - Ændring af ligningsloven i 2002 – sundhedsforsikringer tilbudt til hele virksomheden kan trækkes fra i skat.
 - Arbejdsmarked med stor efterspørgsel på arbejdskraft
 - Fører til stor vækst i antallet af PSF.

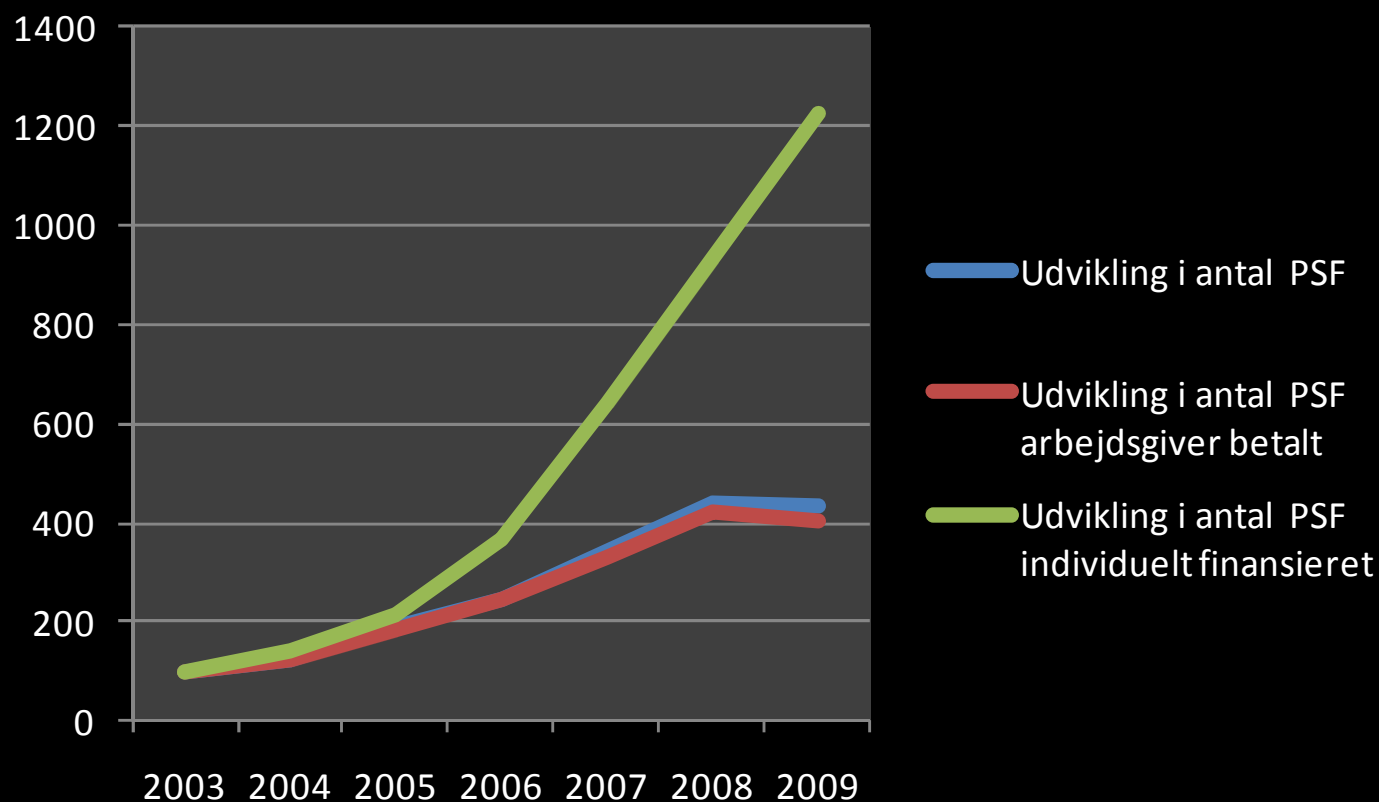
Udvikling i antal PSF

Udviklingen i antallet af sundhedsforsikringer

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal Sundhedsforsikringer	228.719	284.000	427.721	565.315	778.710	1.006.027	998.548
Procent Arbejdsgiver betalte forsikringer	96,0%	95,5%	95,4%	94,1%	92,4%	91,5%	88,7%
Procent individuelt tegenede forsikringer	4,0%	4,5%	4,6%	5,9%	7,6%	8,5%	11,3%
Beregnet antal individuelt forsikrede*	9.187	12.737	19.505	33.621	58.998	85.799	112.513

Kilde: Forsikring & Pension (2010) * Egne beregninger

Udvikling og omfang

- Hovedsageligt privatansatte (88 pct), men flere og flere offentligt ansatte
 - Ordninger hvor offentlige arbejdspladser tilbyder forsikring
 - Fredensborg kommune (12 andre kommuner overvejede i 2008)
 - Bruttolønsordning
 - 6 kommuner (36 kommuner overvejede i 2008)
- DSI vurderer at op imod 80% af lønmodtagerne vil være sundhedsforsikret hvis PSF bliver lige så udbredt i det offentlige som i det private.

Omfang og Udvikling

- Yderligere skævheder i adgang
 - PSF er mest for mænd, højt uddannede, højt lønnede og betalere af topskat.
- Denne skævhed er De Radikales begrundelse for at afskaffe skattefradraget på PSF, samt at aflastnings-effekten ikke er indtrådt.

(Et sundhedsvæsen der virker, Radikale.dk)

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- Hvad vil der ske hvis vi fjerner skatte fradraget fra den ene dag til den anden?
 - Udenlandske erfaringer siger pris-elasticitet på 0,5...
 - ... fordobling af prisen vil føre til halvering af antallet.
 - Fjernelse af skattefradraget ca. fordobling af pris.
- Stadig stort antal forsikrede...
 - allerede mange har tegnet individuelle forsikringer.
- Forstærker eksisterende skævheder, men mindre udbredt
 - Ikke længere krav om at virksomheden skal tilbyde alle
 - Skævheder vil altid eksistere, med mindre obligatorisk ordn.

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- Udgifter

- 700 mio. kr. i 2009
- 550 mio. kr. i 2008 i mistet skat
- 996 mio. kr. udbetalt forsikringspræmie 2009 (DSI).
- Kapacitetsforøgelse på 446 mio. kr. i 2008.
- 2008 speciel og 2006 ser noget anderledes ud.
 - Udgifter 405 mio. kr., præmiesum 484 mio. kr. = +79 mio. kr.
 - DØR: udgifter 525 mio. kr. = ÷41 mio. kr.

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- Samlede sundhedsudgifter har en tendens til at stige i systemer med private forsikringer
 - pga. glidning i tildeling af behandling
 - Det såkaldte tredjepartsincitament.
 - Ses i mange lande og tendenser i DK. Forsikringerne bliver mindre og mindre lukrative for selskaberne. Præmieforhøjelser er gennemført eller på vej.
- Betyder større udgifter til sundheds på samfundsplan

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- Sygefravær
 - Forsikring & Pension siger 800 mio. sparet i mindre langtidssygdom hos forsikrede.
 - I gennemsnit 0,22 uger mindre syg
- SUSY 2005 – ingen forskel i sygefravær
- Begge rapporter kan kritiseres
 - F&P – tager ikke reelt højde for helbredstilstand
 - Resultatet kan hænge sammen med at virksomheder med PSF gør mere for syge medarbejdere
 - SUSY – tidligt i forhold til at kunne måle på effekten

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- Erfaringer fra Storbritannien og Australien
 - Begrænset eller ingen kapacitetsforøgelse
 - Begrænset eller ingen påvirkning af sygefravær
 - Ingen effekt på opbakningen til det offentlige sundhedsvæsen.

Opsamling i forhold til Radikalt udspil:

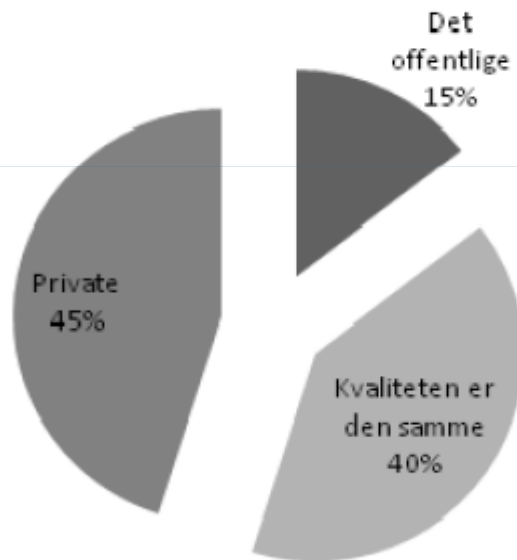
- Der kan være en kapacitetsforøgelse og forkortet sygdom, men begge dele er usikkert
- Der er skævhed, men den forsvinder ikke med fradraget
- Så I kan måske have ret i at det er godt at fjerne PSF...
- ... men hvad med vælgerne?

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- Vælgerne er grundlæggende venligt stemt overfor PSF og i det hele taget private tiltag på sundhedsområdet.

Bedste kvalitet på service - det offentlige eller det private, hospitalsbehandling

Tabel 7.3, Ønske om indlæggelse

Det offentlige sygehus	37,3
Ligeglad	17,9
Det private sygehus	44,8
PDI (Offentlig-privat)	-7,5

(Jesper Møller Pedersen 2010)

Skattefradrag bevares eller fjernes?

- 52 procent af vælgerne mener det er i orden at bevare skattefradraget
- Blandt De Radikales vælgere er der også flertal for at bevare skattefradraget
 - 42 procent for bevarelse af skattefradraget
 - 38 procent imod (MM 2010).
- Det kan således blive en omkostningsfyldt kamp mod 1.000.000 forsikringstagere, stærke interesseorganisationer og ca. halvdelen af eget vælgerkorps.
- Jokeren er hvor højt vælgerne prioriterer deres PSF.

Nye muligheder for sundhedspolitik

- Med PSF indført i på stor skala i DK skabes der nye muligheder for at føre sundhedspolitik
- Inkrementelle forandringsmekanismer
 - Layering/lag
 - Nye ordninger hæfter sig på eksisterende og vokser hurtigere end den gamle ordning
 - Eks.: Nuværende skattefritagelse
 - Drift/glidning
 - (Bevidst) forsømmelse af en politik så den ikke modsvarer befolkningens forventninger
 - Eks.: Underfinansiering i forhold til udviklingen, manglende reformer på tiltrængte områder.

Forbrugersamfund vs. Medborgerskab

- DKs velfærdsstat har traditionelt været karakteriseret som universalistisk, dvs. baseret på et lige medborgerskab.
 - Sundhedssystemet som eksempel
- Er den danske velfærdsstat på vej mod et forbrugersamfund?
 - Ja, hvis man ser på markedsgørelse, fx:
 - Sundhedsforsikring/frit sygehus valg
 - Pension
 - Mere frit valg for borgerne: Udlicitering mv.
 - Italesættelse "Brugere" eller "kunder" i stedet for borgere
 - Nej, hvis man ser på om grundpræmissen om medborgerskab er væk

Forbrugersamfund vs. Medborgerskab

- Så er private sundhedsforsikringer et eksempel på at vi bevæger os i retning af et forbruger samfund?
 - På kort sigt nej
 - På langt og længere sigt, sandsynligvis...
 - ...hvis der ikke ændres på ordningen.

TAK

